

Aleksander Deinekan mosaiikkimaisesti maalaama Hyvä aamu (1959–1960) on Arefjevin kokoelman helmiä.

Neuvostotaiteen kavalkadi Helsingissä

Venäläisen taidekeräilijän, hammaslääkäri Mihail Arefjevin kiinnostus neuvostotaiteeseen syntyi vähitellen. Ensinnäkin hän hankki 1990-luvun taitteesta alkaen mahdollisuuksien mukaan

Sergei Jakobtsuk: Saamelaisnaiset.

vanhaa venäläistä ja eurooppalaista taidetta ja ikoneita, kunnes 1900-luvun neuvostotaide alkoi kiinnostaa 2000-luvun alussa kun sitä vaikutti olevan hyvin tarjolla sopivaan hintaan. Nyt osa hänen neuvostotaidekokoelmastaan on esillä Helsingissä.

Arefjev on kartuttanut kokoelmaansa kiertämällä ympäri Venäjää ja entistä Neuvostoliittoa taiteilijoiden näyttelyissä ja työhuoneilla, etsien paikallisia eturivin tekijöitä. Arefjev on pyrkinyt tapaamaan taiteilijat tai heidän sukulaisiaan henkilökohtaisesti. Uniikiksi hän nimeää esimerkiksi Viktor Nemtševin, jonka töissä ”näkyvä rakkaus omaan maahan”. Yksi hänen suosikkinsa on pohjoisen elämää kuvaava Sergei Jakobtsuk.

Didrichsenin taidemuseon näyttely heijastaa neuvostotaiteen valtavirran kehityskulkuja, mutta suurin osa töistä on niin sanotulta suojasään kaudelta 1960–1970-luvuilta. Työt heijastavat

Georgi Rublev: *Mahno* (1930).

Konstantin Vjalov: *Raitiovaunulinjan asennus* (1920-luku).

enemmän tuon aikakauden herättämää optimismia ja tulevaisuuden odotuksia kuin julistavaa neuvostopropagandaa. Näiden teosten ihmiskuva on inhimillisempi kuin kiiltokuvamaisissa Stalinin ajan kuvissa. Esimerkiksi Mihail Zautrennikovin *Ankkafarmilla*-teoksessa on arkinen ja rento aihe – katse on kuitenkin kaukaisuuteen kuten usein neuvostotaiteessa.

Entä Arefjevin näkemys venäläisestä nykytaiteesta? Arefjevin mukaan näyttelyelämä on vilkasta, mutta uusia omaperäisiä eturivin venäläisiä nykytaiteilijoita kaivattaisiin: keräilijän on vaikea löytää kotimaastaan sellaista nykytaidetta joka koskettaisi.

Olipa kerran neuvostotaide -näyttely on esillä Didrichsenin taidemuseossa Helsingissä 15.5. asti.

Katja Lehtisaari

Mihail Zautrennikov: *Ankkafarmilla* (1965).

Vjatšeslav Žemerikin: *Raiviolle (sarjasta "Baikalin-Amurin rautatien (BAM) rakennustyömaalla")* (1976).

Vladimir Mjagkov: Kutojattaret (1975).

Aleksi Kaduškin: Hitsarit (1964).